

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Exclamatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Cicero in Epionem. Ironia am- pta, & felle- na species.

Alia fusa & magnifica, ut illa in Pisonem, qui triumphum contemnebat. Non est inte- gram. Cuius Pompeio consilio iam uti tuo; erravit enim, non gustarat istam tuam Phi- losophiam, ter iam homo stultus triumphavit. Crasse pudet me tui, quid est, quod con- fecto formidolosissimo bello, coronam illam lauream tibi tantopere decerni volueris a se- natu? P. Scivili, Q. Metelle, C. Curio, P. Afri- cane, cur non hunc audistis tam doctum ho- minem, tam eruditum, priusquam in illum errorem induceremini? C. Ipsi Pontino neces- sario meo iam non est integrum: religionibus enim susceptis impeditur. O stultos Camil- los, Curios, Fabricos, Calatinos, Scipiones, Marcellos, Maximos! o amantem Paulum; rusticum Matium, nullius consilij Patres isto- rum amborum consulum, qui triumpharunt. Et postquam satis luse, mactat hominem ex- clamatione. O tenebra! o luctum! o sordesi!

Demosth. in. orat. de Co- rona.

Tertia amaruleora, quae dicitur Sarcasmos ridet, & pungit, ut Vespa. Talia sunt illa De- mosthen. αἰὲς ἴσος πικρὸς, ἀγέ, αἴε, ὀλ- νόμα. παρασμο- ρία. Tragica Simia, rusticus Oenomaus, adulterinus Rhetor.

Epilexis, est grauior quaedam increpatio, apta Demosthenis grauitati; qualis est illa: τί σὺν ᾧ τολμήσεις στυχεῖν ἡμῶν; ἢ λόγῳ πλάτ- τεις; τί σαυτὸν ὄδῳ ἐμβαλεῖς, ἐπὶ τῆς εἰς. Quid igitur o miser calumpniaris, quid men- dacia fingis: quid elleboro te non purgas?

In hoc genere plerunque valet Apostrophe- sis, Allegoria, Epanorthosis.

Apostrophe- sis.

Apostrophe- sis est reticentia, cuius vsus tri- plex est. Vel enim reticetur propter oblectan- tatem, ut in illo Virgilij.

Non inquit, & qui te. Vel propter suspirium, quod mali omnis esse videatur.

Sed Vlpianus: Philipp notat, Demosthe- nem de industria Philippi verba intermitte- re, ne mala ante interueniant.

Vel propter grauitatem, nam, ut ait Deme- trius, quae latent, grauiora putantur. Tale est illud Luuenalis:

Maiorum priusquam quisquam fuit iste tuorum, Aus pater fuit, aut illud, quod dicitur na- lo.

Demetrius de Valerij de allegoria in- hatione.

Allegoria, ad terrorem incutiendum est. aptissima, adyto, aut nocti simillima, nescio quid habet horro- ris quia, quae minus videntur, magis timeantur: omnia mysteria sunt.

Allegorijs velata, ad grauitatem, & horro- rem. Grauius dixit Dionysius, Locris vasti- tatem mirans, [nunc Cicadae apud vos in- nudo cantabunt solo,] quam si rem dixisset a- pertius iracundior vilius esset, & minus me- tuendus. Sed cauendum a continuata Alle- goria, ne videamur aenigmata facere. Hec De- metrius.

Correctio.

Correctio vna est mordax, ut: quod quidem facerem vehementius, nisi mihi intercederet inimicitia cum istius mulieris viro: fratrem volui dicere, semper hic erro. Et: Quae verò conuiuia honesta credo in eiusmodi domo, si domus habenda est potius, quam officina ne- quitiae, & diuersorium flagitiorum om- nium.

Alia vehemens cum Anadiplosi: cui bene- dixit inquam bono: benedixit inquam, quem fortem, & bonum eicem non petulantissime infectatus est!

Alia leuior per addubitationem, & mode- rationem. Constantiam dico, nescio, an me- lius patientiam possem dicere. Et: patrimoni- um effudit, quamquam non sumus visco ver- bo, quo decurrit non enim effudit, sed in salute reipub. collocauit.

De tertia Serie figurarum in af- fectibus.

CAPVT. XXV.

Figuras eludent exornationes sententia- rum omnium illustrissima. Exclamatio, Imprecatio, Sermocinatio, Prosopopoeia, Apostrophe, Aporia, quibus nihil ad affectus mouendos potentius, sed tamen si frequen- tius adhibeantur, & in leui materia, nihil mi- serabilius.

Exclamatio, alia acuta, & breuis, ut, Quae- nam, malum, est ista voluntaria seruitus: tuc- rie quaedam necessaria.

Alia fusa, & plena, quae tot generibus di- stinguuntur, quae sunt affectus.

Auerfiois, & horro- ris, o scelus! o porten- tum in vltimas terras exportandum!

Alia admirationis cum laude, ut: o ciuem natum reip. memorem sui generis, imitato- remq; maiorum. Et illa epistola Iuliani tota in exclamatione ο λόγος, ο φρενας, ο σβενεις, ο δισαφ.

Correctio in- uaria spe- cius. Pro Galio n. 32. Pro Rose. Amur m. 134.

Pro Scru. n. 10.

Pro Lig. 2. 6. Philo- num 3.

Exclama- tionum varij modi.

Epist. Itali
am tota in
exclamatio-
num im-
itatione.

Dionysii
Milefii lau-
daria excla-
matio.

Alucaria p.
41. in epi-
Graec. colle-
stanti.

Graeca verba sunt:

ΤΑ σμήνη μοι τ' μελιτῶν κενά. & ἀπει-
ροίτησαν τ' ἐέως, ὅδ' ἄσσοι τέως δρα-
πέτιδες. ἀλλὰ γὰρ & πῆσαι διέδρομα
& ἄκων ἰὸς αἰῶος εἰς τοὺς αὐτῶν σίμβλους. &
ἔχον λειμῶνα εὐρόθον, & ὄη & ἀνῶν εὐρο-

ρον. καὶ εἰσιπῶν αὐτὰς πανθασία. αἱ δ' ὀ-
πὸ τ' φιλοεργίας τ' ἔχον ἀνδρείων. ἡμῶς πολ-
λὰ καὶ καλὰ τὰ μέλιτι. κοῦδ' ἔποτε τ' ὅ τ'
ἀδῖν. τῆς γλακτίας ἦσαν ἀγορεῖ. ἰδὴν δ' ἔα
χοντο ἀκίβηται, λοκῆται πρὸς ἡμῶν ὑ-
δρ. αὐτὰ τιν' ἀρετῶν καὶ τ' ἀπόλλω αὐτόν.
καὶ αἱ μὲν αἱσι φυγάδες. ὅ δ' οὐδ' αὐτῶν χῆ-
ρος. ὅσι, καὶ τὰ ἀνδρῶν αὐτῶ λειμῶνι περὶ
αὐτὰ γῆρα. Ἐγὼ δὲ αὐτῶν ὄταν ὑπομνησθῶ
τῆς πῆσαις, καὶ τῆς εὐχαρίας χορείας, οὐδὲν
ἄλλο ἢ νομίζω τυχαίως ἀφελῶμαι. ὀργί-
ζομαι μὲν εὐν αὐτῶν. τί γὰρ ἀπὸ λειμῶν ἴσ-
φρα αὐτῶν καὶ ὀτοχῶς πατέρα, καὶ φροῦρον,
& μελοδωρ, ὅδ' ἄχάριστοι; δὲ δὲ με ἀνι-
χρῶται τὴν πλάττω αὐτῶ, καὶ ἔποι ποτὶ ἀ-
πὸ δ' αὐτῶ καθέλωται, & τίς αὐτὰς ὑπέδρα-
το, ἔχει γὰρ τοὶ & οὐδ' ἄσσοι τὰς μνῆν προσχά-
σαι. εἴτα εὐρόν ὄναδῶ πολλὰ τὰς ἀγνώμο-
νας & ἀπίστους.

Execrandi in rebus tragis, clarissima-
rumque personarum functis caedibus, con-
fusa parricidam nota sunt, & apte ista formu-
la.

O dementissimi furoris belluam, Hyrcanis tigribus progeneratam, ad latrocinium patri-
ae, ad pestem Italiae, ad torius mundi pernici-
ciem natam, & ex omnium sordium colluue
concretam! ὁ ὑltimum inferorum portentū!
ὁ sicam furiarum sacris initiatam, & impijs
Dæmonum execrationibus deuotam, ὁ in-
faustissimam lucem, & ὀμοῖ nocte tristioreν,
qua, hiaru discesserunt inferi, vt te cum iam
sustinere non possent, te nunquam, istis terribus
importunissimum animal euomerent. O si
tuus ille natalis dies, in annorum redeat cur-
riculum, extabescat protinus, aut feralibus
cometarum portentis funestetur. Non est,
non est meum (auditores) in tanta doloris ac-
cerbitate exclamare, opus esset, vel ipso Ca-
ci ore flammaram globos eructanti, vel
Thyestæ, aut Oedipi imprecationibus, neque
tamen ad tanti criminis detestationem, potius
essent. O rem funestam, terram visum dirissi-
mo illo parricidio incestaram, & ὀμοῖ iam ip-
sum tanti sceleris aspectu consutum! &c. si-
milia.

Deprecatio grauis pro Murena in perora-
tione. Quæ cum ita sint, iudices, primum rei-
publ. causa, qua nulla res cuiquâ potius de-

Cicero pro
Murena
num. 16.

